

Recull de Premsa

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Taula de contingut

Clàssica i dansa La Vanguardia - Catalán - 13/05/2018	3
Captius de la bellesa La Vanguardia - Catalán - 14/05/2018	4
Cultura EL FLAMENC EMPRÈN EL VOL MÉS ALT Ara Criatures - 12/05/2018	5
Laboratori de flamenc El Punt Avui - 12/05/2018	6
Nous flamencs amb els peus descalços La Vanguardia Culturas - Catalán - 12/05/2018	7
25 años de fiebre por el flamenco La Razón Cataluña - 12/05/2018	8
" En les cançons has de poder dir sempre tot el que vulguis" La Vanguardia Qui - 12/05/2018	9
La trompetamés humana, malgrat tot La Vanguardia - Catalán - 13/05/2018	11
Sonrisas y (sobre todo) lágrimas La Voz de Galicia - 13/05/2018	13
Jonas KAUFNiAiPatrocinat pe: ROLEX La Vanguardia Monográficos Especiales - Catalán - 12/05/2018	14
BARCELONA, PLENA DE POESIA Ara Play - 11/05/2018	15

Clàssica i dansa

MARICEL CHAVARRÍA

WILLIAM CHRISTIE PUJA AL CEL. Finalitza la residència al Palau d'aquest gran director de repertori barroc. Després de la versió referencial de la *Missa en si menor* i d'*El Messies*, ara porta *La creació*, una obra en què Haydn es va deixar influir pels grans oratoris de Händel. Les Arts Florissants, amb la soprano Sandrine Piau, el tenor Hugo Hymas i el baix Alex Rosen.

14/V PALAU DE LA MÚSICA 20.30 HORES

ENTENTE HARDING-PIRES-IBERCAMERA. El cicle d'Orquestres Internacionals de L'Auditori duu la de París dirigida per aquest anglès inquiet que és Daniel Harding i amb la incomparable Maria João Pires de solista. Ibercamera tanca així temporada amb el concert per a piano *L'emperador* de Beethoven, i la *3a simfonia* de Brahms, que llança un missatge que va ser el lema del compositor: "Lliure però feliç".

14/V L'AUDITORI 20.30 HORES

AQUELLARRE DE BALLARINS CATALANS. El Centre Cultural Terrassa reuneix el millor talent català que balla ara mateix en la diàspora: artistes que són al Royal Ballet (David Yudes), l'English National (Adela Ramírez), el Northern Ballet (Mar Escoda), la CND (Helena Balla, Elisabet Biosca i Aleix Mañé) o el Royal Danish (Alba Victòria Nadal). Dues funcions d'una gala amb passos de dos clàssics i contemporanis en què es veurà el treball d'aquests ballarins sorgits d'escoles d'aquí.

19 I 20/V - BBVA DANSA - CENTRE CULTURAL TERRASSA

SALVA SANCHIS, PART 2. El coreògraf valencià que va sorprendre la setmana passada al Mercat de les Flors amb la seva revisió d'*A love supreme*, amb la companyia Rosas d'Anne Teresa de Keersmaecker i sobre música de John Coltrane, torna ara amb *Radical light*, una peça per a quatre ballarins a partir de música tecno minimalista de Joris Vermeiren i Senjan Jansen.

DEL 18 AL 20/V - MERCAT DE LES FLORS

14 Mayo, 2018

CRÍTICA DE MÚSICA CLÀSSICA

Captius de la bellesa

Radu Lupu

Lloc i data: Palau 100 Piano,
Palau de la Música (10/V/2018)

JORGE DE PERSIA

Un recital inoblidable, aquest de Radu Lupu. Feia temps que no havíem pogut sentir el gran intèrpret de referència que va ser anys enre-

re, fins que aquesta gran conjunció amb Schubert ens va tornar el mestre. Un músic especialment afí a aquestes estètiques vieneses que des de Mozart connecten amb el romanticisme –ple encara d'esperit clàssic– de Schubert. Les versions de la *Sonata en la menor* i la *Sonata en la major* van ser antològiques, i enormement suggeridores per a la reflexió, a més del plaer de l'audició. Lupu en estat natural, disposat a transmetre des de la seva interioritat la paraula de Schubert. Perquè si

la interpretació de les dues obres va tenir algun aspecte rellevant va ser, a més de la naturalitat, la impressió que hi havia allà un intèrpret amb tanta personalitat que no es va sobreposar mai –en tècnica, per exemple, com fan alguns– al discurs que tenia entre mans. Un Schubert clar, que semblava expressar-se a través d'aquest pianista que, sens dubte, va encarnar l'esperit del compositor amb respecte i amb projecció artística.

Schubert no va disposar mai de grans auditoris i moltes de les seves obres no van ser conegudes ni sentides en vida; una vida marcada per la brevetat, per una tristesa existen-

cial que a través de l'artista arriba a la bellesa expressiva i expansiva. Si bé els *Moments musicals op. 94* que van obrir el programa van deixar veure certa indecisió i alguna falta de continuïtat, com si el pensament de l'intèrpret existís en el discurs, aviat va dominar la naturalitat, l'expressió plana, sense excessos, però mai superficial. I aquells *Moments musicals* es van transformar en "moments vitals" en la *Sonata en la menor op. 143*, subratllant els tons grisos baixos del començament i marcant el caràcter de marxa inexorable, amb dinàmiques que abundaven en l'expressió introspectiva –fidel intèrpret dels senti-

ments del compositor– i en petits jocs contrastats.

I quan va arribar la segona part, la *Sonata núm. 20*, de l'últim any de vida, Lupu –que va venir a subratllar la bellesa que té el trànsit de la vida en la mirada de Schubert– va articular una sensible gamma de sonoritats, netes o velades, i efectes en el tempo amb plans diferenciats en sonoritat manifestats en les dues mans, contrastos, dinàmiques, i riquesa tímbrica i color als *staccati*. En definitiva, una introspecció que va arribar a l'emotiu en l'Andantino i que durant tota l'obra va mantenir l'atentíssim públic immòbil, captivat pel seu discurs. Un mestre. ●

Cultura

EL FLAMENC EMPRÈN EL VOL MÉS ALT

Pere Martínez representa la nova generació del flamenc: nascut a Sant Cugat, creu en el mestissatge i passa absolutament de les etiquetes i els prejudicis. És també un excel·lent comunicador del seu art

PERE VALL

“En el flamenc, jo respecto el passat, visc el present i estic obert a noves influències”, confessa Pere Martínez després de ser fotografiat entre les estàtues del ballarí Antonio, Carmen Amaya, La Chunga, Pastora Imperio i Peret, al Museu de Cera. L’hem portat aquí expressament perquè ens parli d’una música que no s’ha quedat estàtica ni tancada en un museu de cera tan bonic i prestigiós com el de Barcelona, sinó que és viva i està en constant evolució. Que de carca i passada de moda no en té ni un pèl.

Fill d’una catalana i d’un murcià, es va criar a Sant Cugat, en una llar on tant hi sonava Joan Manuel Serrat i la Nova Cançó com José Luis Perales, Ana Belén i Víctor Manuel o Whitney Houston. Al càmping on anava de petit va entrar en contacte amb uns amics dels seus pares que cantaven havaneres, i va quedar fascinat amb aquella música. “Un dia, un amic em va dir que escoltés un disc de Duquende. Em vaig quedar trasbalsat. Ostres, ¿com es podien expressar els sentiments d’una manera tan profunda? L’emoció de Duquende em va captivar”.

Va estudiar relacions laborals, que és la professió del seu pare, però el cu-

quet de la música no deixava de rosegat-lo per dins: “En aquell temps, l’única persona de la família que es dedicava a l’art era la meva germana Laia, que és ballarina d’una companyia de dansa catalana i contemporània, la Factoria Mascaró, i, a més, directora del cos de dansa de l’Esbart de Sant Cugat. No sabia encara si podria viure del meu art”.

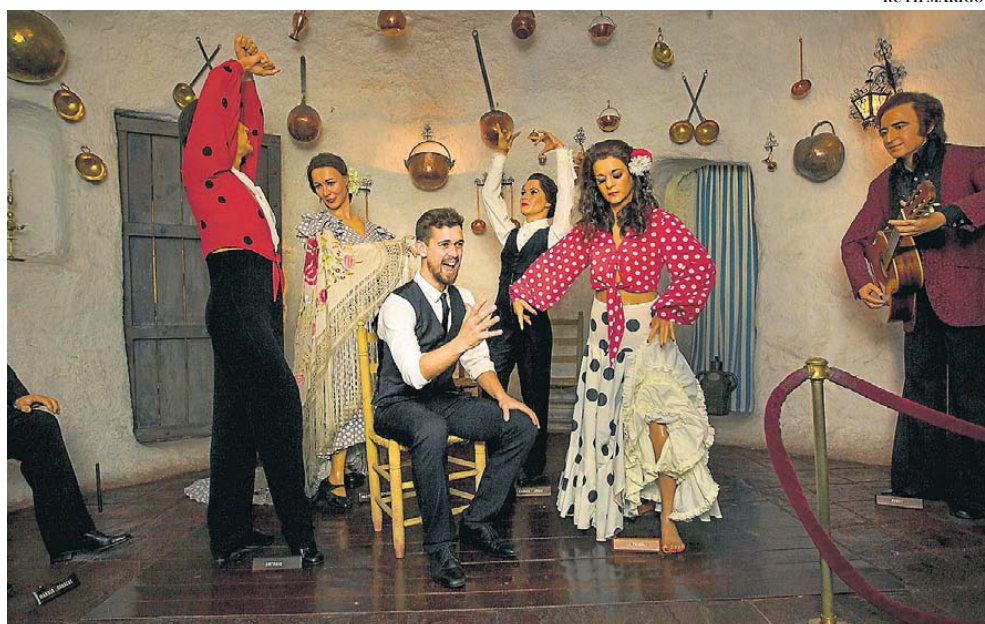
Als 22 anys, abans de ser contractat per una empresa, va tancar la porta a una feina segura i estable, i endavant les atxes! I aquí entra en joc el Taller de Músics de Barcelona. Va significar l’empena definitiva i la manera de posar ordre i disciplina al seu talent innat: “Perquè jo sempre he cantat. A la meua habitació o després de guanyar un partit de futbol, al vestidor, amb els companys de l’equip”.

Als 29 anys, el Pere ja pot dir que té unes excel·lents relacions laborals amb les seves privilegiades cordes vocals. I quan es posa a cantar una *soleá* o una *guajira* davant teu, et desmunta per dins. No fa gaire va gravar un disc amb el grup Aurora i està preparant el seu primer treball tot sol. Està molt agraït a la seva primera professora, Alba Guerrero, i, a nivell d’ins-

piració, a uns cantants més veterans que es van saltar tota mena de prejudicis i es van arriscar. Estem parlant d’Enrique Morente i del barceloní Miguel Poveda: “El dia que Poveda va gravar un disc com *Desglac*, amb temes de Joan Brossa, Jacint Verdaguer i Maria Mercè Marçal, a Catalunya es va acabar amb la vella idea que era un estil musical fet només per gitanos, i adreçat únicament a gent que havia emigrat aquí, a persones grans o a turistes. Poveda va ser un valent”. Tot i així, reconeix que, més d’un cop, els nens li han preguntat si era gitano.

Utilitza sovint els verbs *connectar*, *experimentar*, *disfrutar* i *acompanyar*. Per cert, aquest últim verb, que se’l graven els pares que un dia es trobin que el seu fill es vol dedicar al flamenc: “El primer que els recomano, fins i tot abans d’estudiar música, és que s’acostin amb el nen a un local de flamenc o a una penya, n’hi ha moltes a Catalunya, i ho sentin i visquin en directe, a pocs metres dels artistes”. No és un món fàcil, però “animo els joves a lluitar per allò que els agradi i els faci feliços”. I potser, d’aquí no gaire, són els nous Morente, Poveda o... Martínez. ✱

RUTH MARIGOT

La proposta

Flamenkat: fusió i educació

Els dies 15, 17 i 18 de maig, Pere Martínez participarà, per quart any consecutiu, integrat en una variada companyia d’artistes, en el Flamenkat, unes sessions matinals al Palau de la Música Catalana adreçades als centres escolars, i en les quals es fa “un híbrid entre la cançó catalana i el flamenc”, ens resumeix el *cantaor*: “En una hora es veuen unes 25 peces diferents. Ara una *soleá*, ara una havanera. Els organitzadors han buscat que aquesta activitat educativa i pedagògica representi el ventall més ampli possible dels dos vessants, el flamenc i el català. Unes sessions en què també hi ha ball flamenc, “i amb això els nens sí que flipen!”

Laboratori de flamenc

El festival Ciutat Flamenco, impulsat pel Taller de Músics, celebra 25 anys

G. Vidal
BARCELONA

El festival Ciutat Flamenco se'n va del Mercat de les Flors i s'estén per tot Barcelona en l'edició del seu 25è aniversari. No perd, però, la seva "vocació de laboratori", com es posa en relleu en una programació, segons la descrivia Xavier Torres, un dels responsables del Taller de Músics, "amb artistes que volen experimentar i explorar però que senten també un gran respecte per la tradició".

És el cas, per exemple,

Arcàngel, acompanyat d'un cor de veus búlgares, actuarà a Barts el pròxim dia 23 ■ ARXIU

del *cantaor* de Huelva Arcàngel, que ahir, defugint les clàssiques disputes entre puristes i experimentadors, assegurava que "no s'enfadaria" amb els que considerin que el seu

espectacle amb el cor Las Nuevas Voces Búlgaras, una de les estrenes a Catalunya que ofereix el festival, "no és flamenc".

La sòlida història del cicle, nascut al JazzSí Club

del Taller de Músics amb músics com Enrique Morente, Pepe Habichuela, Miguel Poveda i Mayte Martín, obliga a fer sempre un vot de confiança en el cartell. Enguany, del 17 al 27 de maig, i en nou espais de la ciutat (entre els quals Barts, l'Apolo, L'Auditori, el Palau de la Música i el Born CC), s'hi podrà veure, a més d'Arcàngel, els concerts d'Aurora, Argentina, Flamenkat, La Tana & Chicuelo, Tablao de Músics, Jorge Pardo, Ana Morales & José María Gallardo, Mariola Membrives & Piccola Orchestra Gagarin, Euskal Barrokensemble i Rycardo Moreno. El pressupost és de 150.000 euros, 15% més que l'any passat. ■

El ballaor José Manuel Álvarez i, al darrere, Pere Martínez

ALBERT BACH

Ciutat Flamenco El festival barceloní compleix un quart de segle entre les arrels i l'avantguarda, amb el grup Aurora com a emblema d'aquesta aposta

Nous flamencs amb els peus descalços

NURIA CUADRADO

Diu que canta descalç per sentir les arrels, per arrelar el seu cant, per no permetre's oblidar d'on ve. Pere Martínez, veu flamenca, veu de quejío, es descalça dalt de l'escenari perquè no se li esborri de la memòria com era el flamenc de Falla, de Lorca, d'Albéniz... però en lloc d'enrocar-se en el record, el transmuta en present i el converteix en futur amb la seva formació Aurora, que comparteix amb el piano de Max Villavecchia, el baix de Javier Garrabella, la bateria de Joan Carles Mari i el ball de José Manuel Álvarez. Aurora inaugurarà, el 17 de maig (Sala Apolo), la 25a edició del festival Ciutat Flamenco que, organitzat pel Taller de Músics, aposta per les mateixes cartes: fidelitat a les arrels i gust

per l'experimentació, ja sigui amb figures consolidades o debutants.

"Precisament perquè intentem anar més enllà, és fàcil oblidar les arrels. Hem anat a buscar els temes del nostre primer disc en la tradició, en el que es cantava a començaments del segle passat; però la nostra societat s'assembla molt poc a aquella, per això no podem interpretar-los de la mateixa manera", explica Pere Martínez sobre els camins d'Aurora, formació sorgida de les aules del Taller de Músics i que va treure el seu primer disc al mercat -Aurora també de títol i amb temes d'Albéniz, Falla, Pedrell i Lorca- fa ara poc més d'un any.

"A Aurora el cant i el ball són flamencs, però la música pot tenir sonoritats més properes al jazz o al

rock", explica el cantant; i, sí, han llegit bé: ball, perquè la formació incorpora la figura del ballaor com si d'un músic més es tractés. "Tres són els pilars del flamenc: el cant, el toc i el ball; aquesta és una de les raons per les quals incorporem un ballaor, també perquè trenca amb la formació de quartet de jazz i reforça l'aire flamenc", apunta Martínez que, atzars de la vida, va fer els primers passos en el món artístic amb l'Esbart de Sant Cugat.

I és que, en contra del que és

Pere Martínez va fer els primers passos amb l'Esbart de Sant Cugat, fins que va descobrir Duquende

habitual, Martínez no procedeix d'una família flamenca; va descobrir el gènere amb vint-i-un anys, gràcies a un disc de Duquende, i es va sentir atrapat "per una manera de cantar que transmetia d'una manera tan profunda". Aquests elements ajuden a entendre que el cantaor se senti feliç obrint camins amb Aurora, però també quan repassa els palos més tradicionals i així ho farà en una altra de les propostes del Ciutat Flamenco: *Flamenkat. Sonoritats d'aquí, d'allà i d'ara* (19 de maig, al Palau de la Música), en la qual, compartint escenari amb Isabel Vinardell (cantora també mestissa en el seu projecte amb Isabel Laudenbach), repassaran palos tradicionals i els combinaran amb temes de compositors clàssics que es van inspirar en ells o amb noves versions que parteixen del repertori musical o poètic català.

I en aquest joc entre el nou i el consolidat s'escriu tota la programació de Ciutat Flamenco que també presentarà altres artistes com Argentina, amb fandangos, serranes, seguidilles, tangos i buleries (18 de maig, Sala Apolo); a La Tana i Chicuelo, en viatge pels palos més tradicionals (20 de maig, El Born CCCM); a Jorge Pardo amb Djinn (22 de maig, Sala Apolo); a Arcángel amb Las Nuevas Voces Búlgaras revisant Camarón, Morente, Lole y Manuel o Lorca (23 de maig, Sala Barts); a José María Gallardo i Ana Morales (24 de maig, El Dorado); a Mariola Membrives & Piccola Orchestra Gagarin (25 de maig, Sala Hiroshima); a l'Euskal Barrokensemble (26 de maig, L'Auditori), explorant els camins de Falla en el seu *Amor brujo*; i, per acabar (27 de maig, Auditori Sant Martí), a Rycardo Moreno. |

25 años de fiebre por el flamenco

Rycardo Moreno, Argentina, Jorge Pardo o La Tana con Chicuelo forman el ambicioso cartel

Carlos Sala - Barcelona

Al flamenco los años le sientan bien. El flamenco, en realidad, sólo es lo que pasa cuando dejas gritar al tiempo. Por ello sus quejíos son tan abrumadores e impactantes; por eso conmueven y emocionan y comunican directamente al tuétano, dejándonos vulnerables y afectados, porque todos formamos parte del tiempo, todos somos esa misma representación que se deja oír. Por tanto, el flamenco es el futuro hecho arte, con lo que cumplir años le permite expresar todavía más cosas.

Esto queda clarísimo si miramos el 25 aniversario del festival Ciutat Flamenco que del 17 al 27 de mayo llenarán nueve espacios distintos de Barcelona con once espectaculares propuestas, en la edición más ambiciosa y redonda del certamen. Del flamenco más transgresor al más tradicional, todo tendrá su espacio para abrir esa ventana al corazón de un género que no nace en la cuna, que cada uno tiene la suya, sino en el tiempo, por lo que afecta a todos por igual.

El encargado de inaugurar el festival, el 17 de mayo en la Sala Apolo, será el grupo Aurora, una formación experimental que «no es un grupo de flamenco al uso» pues no tiene guitarra ni cajón «pero sí tiene baile y cante, que

es lo que le da el sabor flamenco», señala su pianista, Max Villavecchia. Siguiendo esta línea más transgresora, el 22 de mayo también en el Apolo, el flautista y saxofonista Jorge Pardo presentará su propuesta de «flamenco mezclado con una amalgama de jazz y música urbana», que supone «la apuesta más arriesgada y experimental del festival», según explicó ayer Xavier Torres, el director del festival.

El Ciutat Flamenco apuesta también en esta edición por juntar a artistas consagrados, como La Tana y Chicuelo, que actuarán el 20 de mayo en el Born Centre

de Cultura i Memòria, y también a músicos de géneros distintos, como el cantaor Arcángel y el grupo Las Nuevas Voces Búlgaras, que se presentarán el 23 de mayo en la Sala Barts. También se juntarán el guitarrista José María Gallardo y la bailaora Ana Morales, que interpretarán música española del siglo XIX, el 24 de mayo en El Dorado; y Mariola Membrives que junto a la Piccola Orchestra Gagarin ofrecerán al público de la sala Hiroshima su mezcla de flamenco e improvisación, el 25 de mayo.

El festival, nacido del empuje de El Taller de Músics liberado

por Lluís Cabrera, servirá también como escenario del estreno de algunos espectáculos, como el que ha preparado la cantaora Argentina para el 18 de mayo en la Sala Apolo, donde interpretará una serie de fandangos de Huelva, serranas, seguiriyas y otros estilos. Quien también estrenará espectáculo es el guitarrista Ry-

El festival también verá el regreso de Las Nuevas Voces Búlgaras con el vibrante Arcángel

cardo Moreno, que trae por primera vez a Cataluña un repertorio de canciones inspiradas en los microrrelatos de «El libro de los abrazos», del escritor uruguayo Eduardo Galeano.

Además, visitarán Barcelona desde el País Vasco la formación capitaneada por el guitarrista Enrike Solinís, el Euskal Barrokensemble, que deleitará al público del Auditori de Barcelona, el 26 de mayo, con una versión del ballet «Amor brujo», de Manuel de Falla. El Ciutat de Flamenco no se olvida de los más jóvenes y ha programado para esta edición una sesión familiar a cargo del grupo Flamenkat, que realizarán un concierto-espectáculo el 19 de mayo en el Palau de la Música Catalana.

ARCHIVO

Arcángel vendrá acompañado por el conjunto vocal Las Nuevas Voces Búlgaras en una unión que repite la magia que logró Enrique Morente y proyecta al flamenco a una nueva y excitante dirección

l'entrevista

ESTEBAN LINÉS

El cantautor valencià, la setmana passada a la sala gran del Palau de la Música abans de la presentació del seu nou àlbum *Raimon. L'últim recital*

Costa veure Raimon i associar-lo amb el verb retirar-se. Però això és el que va decidir fa un any el cantautor de Xàtiva (1940) quan va anunciar que oferiria una dotzena de recitals al Palau de la Música com a comiat dels escenaris. Un any després, Ramon Pelegrero mostra un estat de forma envejable i, aprofitant l'aparició de l'enregistrament de l'últim d'aquells concerts, parla de la seva decisió i del moment polític actual.

Un any després d'aquells recitals de comiat, la conjuntura és ben diferent, oi?

Diferent? Complicadíssima i és que moltes coses han anat clarament a pitjor. Els fets són que es van realitzar unes eleccions i els que les van guanyar són tots a la presó. I a més en una situació de presó preventiva ja de sis mesos sense estar jutjats. No és el millor moment ni de bon tros per a la llibertat d'expressió i els drets humans com a tals, que estan vivint un regressió. Aquesta presó preventiva de sis mesos sense estar jutjats. És, per dir-ho d'una manera fina, una cosa incongruent. Ja vaig dir al seu dia que per part del moviment independentista hi ha-

RAIMON CANTAUTOR

“En les cançons has de poder dir sempre tot el que vulguis”

via hagut molts errors, però que és que per part de l'Estat...

Vostè no es considera equidistant en aquest assumpte.

Gens! A Espanya hi ha un govern i una connivència amb una certa oposició que ens convida a dir “on anem a parar!”. Perquè encara no s'ha demostrat que moltes de les coses que ja s'estan castigant siguin delictes. Tota la situació és molt bèstia, veus el que hi ha a França, a Itàlia, l'individu dels Estats Units, també a Hongria i Polònia, el Brexit d'Anglaterra... S'estan vivint uns moments d'involució de les llibertats, de les quals no és que hàgim gaudit durant molts

anys, però n'havíem respirat una miqueta.

No s'està fent un ús de certs termes amb molta lleugeresa?

Ho he dit moltes vegades, això no té res a veure amb el franquisme. Una altra cosa és que hi hagi un autoritarisme que va creixent; una altra cosa, però no es pot oblidar que en el franquisme no et podies manifestar: si ho feies, a part de pegar-te t'enviaven a la presó, i si reparties un pamflet on deia el que estem parlant ara... Tot era clandestí, era un altre món. Que allò d'ara recorda alguns aspectes... potser sí. Qualsevol societat amb un govern autoritari es pot

assemblar a una dictadura.

Quan escriu les lletres de les cançons hi ha unes línies vermelles que no es poden traspasar?

Penso que no, perquè si no la llibertat d'expressió se'n va en orris. En les cançons has de poder dir sempre tot el que vulguis. A França tenen el *Charlie Hebdo*, al qual de tant en tant li posaven alguna multa. Jo el comprava els primers anys de la revista perquè era una sátira brutal; recordo una contraportada en la qual sortia la Verge Maria amb la faldilla arremangada i una llegenda que deia “aquest any la Verge Maria no ha volgut que naixés Jesús” o una animala-

da d'aquest estil. I era als quioscos. Mira: si a tu t'ofen, no el compres. Jo personalment mai no faria cançons o textos d'aquesta mena perquè tinc una altra manera de pensar i aquestes obvietats i insults no... Vaja, jo he intentat ser sempre una persona educada. Però sé que això existeix, igual com lletres d'un erotisme pujadíssim que hi ha en la música negra, molt explícites: doncs molt bé. En aquest sentit, davant la censura franquista l'autor sabia on era el límit. I el que passa ara és que diuen que hi ha llibertat d'expressió i una vegada publicat el text o la cançó venen i et diuen que és odi. Cony, penses,

XAVIER CERVERA

MOLT MÉS QUE UN ÀLBUM

*Raimon. L'últim recital és molt més que una excel·lent obra sonora i visual, on queda reflectit l'últim concert que Raimon va oferir el 28 de maig de l'any passat en la tanda de dotze recitals de comiat dels escenaris al Palau de la Música. És també un document (dos cd, un dvd, un profús llibret) que deixa constància de l'esplèndid estat de forma creativa i interpretativa del cantautor de Xàtiva en el moment de dir adeu. I és així mateix una prova que mostra els fonaments del seu cançonner, un gloriós i heterogeni brollador de composicions que veuen transcórrer el pas del temps amb un estat de salut envejable. Acompanyat pels seus còmplices Miquel Blasco i Joan Urpinell (guitarres), Fernando Serena (contrabaix) i Pau Domènech (clarinets), en *L'últim recital* (Picap) el mestre valencià va desgranar 35 temes, a manera d'intensa i emotiva panoràmica de mig segle de carrera musical. I entre himnes i clàssics, dues peces noves: *I nosaltres amb ells*, una cançó sobre el pas dels anys, i *Napolitana per a tu*, un amorós divertimento dedicat a la seva companya (i productora de l'àlbum) Annalisa Corti.*

i allò altre per què no és odi, quin és el concepte d'odi?

Aquesta època, des de la mort de Franco, és el moment més espinós en aquestes qüestions?

Aquí hi va haver uns anys, que van ser els dos o tres primers anys després de la mort de Franco, en què la televisió es va obrir d'una manera que no ho va tornar a fer mai més. Al 84 encara van fer un programa titulat *Raimon, hoy d'Alfonso* Ungria, amb guió de Vázquez Montalbán, a Televisió Espanyola. Una altra cosa: jo escolto molta música americana i anglesa, però no penso que sigui l'única que existeix. I em sembla una aberració que Espanya hagi estat representada a Eurovisió, que no interessa gens, en alguna ocasió en anglès. Quedes molt parat. Perquè cantant en espanyol tens un mercat amplíssim començant pel llatinoamericà. Però imperen la beneiteria i els interessos comercials.

En tots aquests mesos de l'anomenat procés, a vostè se li ha retret una mica que no s'hagi mullat clarament per ell.

No he dit mai res que no pensés. Què volen de mi? I això ja és una altra història. Jo no soc el que tu vols de mi. Tu el que vols és que

em cagui en una part i no en l'altra. Aviam, torno a dir que no soc equidistant, però...

Digui, digui.

No ho soc perquè no puc ser-ho. Perquè les dues coses no són iguals. Aquí hi ha una gent que la segueix un percentatge ics de la població catalana que pensen i desitgen que hi hagi un Estat propi. Bé. Aquesta posició té al costat un Estat ja existent del qual ells ja formen part i que no és fàcil conti-

“Sempre he intentat no enganyar-me a mi mateix, que és la millor manera de no enganyar els altres”

“Els independentistes han de convèncer amb fets i no amb paraules ni amb grans desitjos”

nuar en aquest camí si no es posen d'acord. I jo dic: si tu vols tenir més gent que et segueixi però el que fas és insultar el que no pensa amb tu, doncs no tindràs més gent. Has de convèncer amb fets i no amb paraules ni amb grans desitjos i grans solemnitats. De l'altra banda, si l'Estat vol ser, com a mínim, liberal, d'entrada el que hauria de fer no és ficar a la presó la gent perquè, d'entrada, caldria veure si el delictes s'ha comès. I a més, si pogués ser independentista, m'agradaria que no existís ni un sol Estat o a tot estirar un perquè hi hagués una miqueta d'autoritat i tal. A la Catalunya actual no arriben al cinquanta per cent de la població, i al País Valencià i a les Balears. Desenganyem-nos, aquest projecte és irrealitzable i ara s'està veient. Són tots a la presó i a Europa fan la puta i la Ramoneta.

A la seva València, amb el govern actual, la situació ha millorat.

Culturalment, sens dubte. No personalment perquè ja el 2016 em van fer tota una sèrie de distincions, homenatges i premis, i això ja demostrava que hi ha un altre tipus d'ambient. Però és que el PP a València és tan... Estan a la presó, jutjats, la merda de Camps sense parar de sortir...

Canvi de tema: creu sincerament que sabrà administrar ara el seu temps lliure?

De moment no he tingut ocasió de comprovar-ho, però jo diria que sí. I és que a més tenim una edat en què el temps lliure és més lent. A mi sempre m'ha agradat llegir, anar a espectacles. A més, hi ha una altra qüestió, i és que estem dubtant de si continuar vivint a Barcelona. L'Annalisa és partidària de quedar-se però jo no tant, buscarem un equilibri.

Mirades amb perspectiva, les cançons no haurien de conscienciar la gent davant la realitat circumdant?

Jo crec que en un cert moment això s'ha produït, però actualment hi ha molta distracció, de diversió. La gent sembla que té altres prioritats.

Sent que té una responsabilitat afegida per la seva influència dins de l'àmbit cultural i cívica?

No exagerem. Tinc una influència mínima. De les no-sé-quantas cançons que he fet, se'n citen dotze o catorze a tot estirar. Per què? En certa manera el que ha transcendit de mi és el fet d'haver estat a la contra de la dictadura, però sembla que amb prou feines compta que jo alhora feia cançons d'amor o que musicava Espriu i Ausiàs March.

L'hi deia com a exemple de coherència.

Bé... intento no enganyar-me a mi mateix, que és la manera de no enganyar els altres.

Es peneix de no haver fet alguna cosa artísticament parlant?

De totes les que no he fet! No penedir-se de res és molt d'orgull. En altres condicions i en un mercat més ampli que el que de cantar en català hauria pogut tenir un altre tipus d'arribada i una altra presència als mitjans, cosa que hauria pogut ajudar a trencar la imatge del senyor que està contra la dictadura fins i tot quan ja no hi ha dictadura.

13 Mayo, 2018

ESTEBAN LINÉS
 Barcelona

A la quinzena edició de l'*Enciclopedia britànica* –del 1985–, ni hi surt. A l'actual versió electrònica, l'espai dedicat a glossar-lo és raonablement extens i se l'arriba a considerar una figura de culte. Coses que passen quan es tracta de Chet Baker, una figura tan brillant com controvertida de la història del jazz, la dimensió popular del qual ha estat paradoxalment creixent, després de morir de forma tràgica el 13 de maig del 1988. De fet, quan es va produir l'òbit, el prestigiós periodista i crític musical Jon Pareles, de *The New York Times*, va encapçalar la notícia amb "Chet Baker, un trompetista de jazz...".

Avui, doncs, fa trenta anys de la seva desaparició física. La seva dimensió musical és raonablement coneguda a hores d'ara en la història del gènere. Dotat d'una facilitat innata per tocar la trompeta i per assimilar partitures, Chet Baker (Yale, Oklahoma, 1929) brillaria especialment per ser un dels trompetistes més lírics de la postguerra. El seu to més aviat fràgil a l'hora de tocar el va ubicar a l'escena del *cool jazz* de la Costa Oest. Ja ho saben, una escena musical caracteritzada per l'assolament jazz de Los Angeles, les platges del Pacífic o els descapotables de vertigen...; poc a veure amb la densitat de Harlem o de Nova Orleans.

La trompeta més humana, malgrat tot

Es va fer i va col·laborar amb alguns dels grans, com Charlie Parker o Gerry Mulligan, però, a grans trets, va sucumbir als efectes secundaris de la fama i a l'atracció de les drogues, sobretot

l'heroïna. Una xacra que l'acompanyaria la resta de la vida, tot i que fos una existència discogràficament molt productiva i intensa quant a gires, tant als Estats Units com posteriorment a Europa.

És evident que no era un virtuós de la trompeta, però la seva màgia sonora residia sobretot en l'instint, tan carnal, que s'afegia a una sonoritat impecable i dolça sense caure en l'embafament. I els solos, d'una rara perfecció, que hauran estat la banda sonora d'infinitat de situacions agradables a qualsevol racó del planeta: *My funny Valentine*, *The touch of your lips...* Fins i tot Ricard Gili, també trompeta i ànima de La Locomotora Negra, confessa que "malgrat que hi trobo a faltar el *punch*, l'atac dels trompetes de l'època del swing, li reconec una gran melodiositat, una gran delicadesa en el fraseig; no és de la meua absoluta devoció, però té una sensibilitat tremenda".

I a sobre, tot això acompanyat d'una presència vinílica espectacular, ja que sona en més d'un centenar de discos, amb la trompeta o bé amb la seva veu de to també baix i fràgil si no balbotejant.

I aquest oceà discogràfic de l'obra bakeriana s'ha vist engrandit aquests dies de forma luxosa gràcies a Jazz Images, una sèrie discogràfica que ajunta grans solistes amb els fotògrafs que els van

immortalitzar. L'any passat va veure la llum el magnífic llibre del fotògraf francès Jean-Pierre Leloir en la proximitat amb glòries del jazz, i ara la iniciativa patrocinada per Distrijazz i l'equip del

col·leccionista barceloní Jordi Soley s'acaba de materialitzar de forma espectacular: la caixa antològica *Chet Baker. Portrait in jazz by William Claxton*, amb 18 compactes de Chet Baker. Com explica Soley –un dels col·leccionistes més importants del gènere a Europa, i subministrador de l'entrada de l'últim concert del trompetista a Barcelona reproduïda aquí–, tots els discos de la caixa van ser gravats originalment pel segell Pacific Jazz i ara s'han substituït les seves portades originals per fotografies de Claxton, excepte la de *Chet Baker and crew*, reproduïda a l'esquerra d'aquestes línies. "Els discos que ara publiquem em sembla que són els de la seva etapa daurada, canviant de formacions i començant a cantar".

Mentre va viure, la seva condició de músic cotitzat i aplaudit per raons estrictament artístiques va ser notòria als anys cinquanta i seixanta, malgrat que posteriorment el seu nom solia despuntar a les notícies per raons extramusi-cals, normalment lligades al seu estat de salut i a les drogodependències. Aquesta imatge i també realitat de músic i intèrpret que podria haver arribat a dalt de tot de l'òlimp jazzístic va derivar en una aura controvertida i tràgica que en els decennis posteriors va ser i és motiu de periòdica atenció visual, musical i editorial.

En aquest últim aspecte s'em-

13 Mayo, 2018

marca la reedició que acaba de fer Reservoir Books de la traducció de la biografia fonamental sobre el músic escrita per James Gavin, *Deep in a dream. La larga noche de Chet Baker*, en què, després d'una feina tan hercúlia com detallada, ofereix una panoràmica humana més aviat descoratjadora de l'heroi, tan atractiu físicament com mesquí i egoista a conseqüència en bona mesura de les seves addiccions. La seva tasca gairebé detectivesca el va portar a parlar amb la seva segona dona i també amb la tercera, algunes amants i nombrosos músics, la majoria fascinats amb ell, malgrat que no són excepció els qui no poden ocultar

L'atracció de la seva música –se n'acaba de publicar una espectacular antologia de 18 discos– és paral·lela a la de la seva controvertida personalitat

la seva desaprovació per la manera com s'aprofitava d'amics i col·legues de professió, o com passava olímpicament dels seus fills.

Les diferents actuacions que va oferir el músic dels Estats Units a Barcelona també van deixar un rastre del seu peculiar tarannà i de la seva dimensió musical. No es pot oblidar que, per exemple, l'últim concert que va fer a la capital

catalana, el 10 de març del 1988, va tenir lloc tot just dos mesos abans de la seva accidentada mort holandesa. El concert s'havia de celebrar a la sala 2 del nou Zeleste al carrer Almogàvers i era el primer que organitzava Tito Ramoneda com a promotor. Ramoneda, un dels màxims responsables actuals de The Project, recorda que, a les onze del matí del dia del concert, el mànager de Baker li va trucar per comunicar-li que aquest no vindria, i també rememora les mil i una que va haver de fer perquè finalment arribés a temps d'Itàlia per al concert. Qui no va arribar a l'hora va ser el guitarrista previst, el belga Philip Catherine, per la qual cosa, un parell d'hores abans, Ramoneda va cridar el guitarrista barceloní Jordi Bonell per veure si podia ocupar el seu lloc i acompanyar el bateria Marc Johnson.

Bonell explica: "Jo ja tenia la meua entrada comprada i vaig dir que sí quan em va cridar Tito, però la veritat és que estava una mica catat. El primer que em vaig trobar va ser Marc Johnson, que no coneixia de res Baker. Baker va arribar al Zeleste vint minuts abans que comencés el concert. Portava un porro apagat a la boca, es va ficar al lavabo, va sortir-ne i vam començar a tocar; anava dient els temes sobre la marxa i, al cap d'hora i mitja d'estar tocant jo, va aparèixer de sobte Philip Catherine, va començar a tocar i jo vaig marxar. Ja havíem tocat *In your own sweet way*, i vam repassar temes coneguts com *Round midnight*, *But not for me*, *My funny Valentine*... Que com el vaig veure? Fora de l'escenari no donaves un duro per ell, estava fet pols, però una vegada començava a tocar, allò es convertia en màgia".

Ramoneda recorda que "després del concert vam anar a sopar al Drugstore David, i va dir que estava content perquè estava a punt de tornar a gravar amb Blue Note per fer un disc d'estudi. Físicament se li notava la vida dura, evidentment, però en cap moment no va donar cap mostra d'estar malament. Quan el vam deixar a l'hotel Colón no vaig veure una persona acabada, depri-mida".

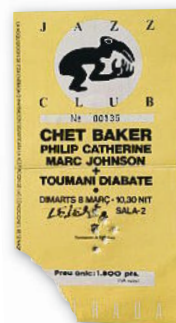
En visites anteriors, la situació havia estat més escabrosa, com la que descriu Gavin al desembre del 1963 al Jamboree, on un metge local el va ajudar a injectar-se les seves dosis periòdiques d'opiacis al dors de la mà. O quan va venir a tocar al Zeleste antic del carrer Plateria; "Devia ser l'any 80 o el 81 –recorda Jordi Soley, també present a primera fila–, venia en format trio i anava passadíssim. La vegada que el vaig veure millor va ser a Terrassa, quan va venir amb Gerry Mulligan. Van tocar molt bé, però com que eren dos prínceps del *cool jazz*, veies que no hi havia connexió".

Reprent el fil inicial i coherentment amb bona part de la seva existència, la seva defunció va tenir caires tràgics. A les tres i deu de la matinada d'aquell 13 de maig, la policia d'Amsterdam retirava el cadàver d'un home sense identificar que jaia al davant d'un hotel proper a l'Estació Central. El cos anònim –en què la policia local va assegurar que no hi havia trobat traces d'heroïna– va romandre al dipòsit de cadàvers fins que, l'endemà al matí, el seu *road manager* holandès, Peter Huijts, el va identificar. Al posterior funeral, només hi van acudir 35 persones. ●

CHET BAKER

EL REPORTATGE

La dimensió creixent de l'artista quan avui es compleix el trentè aniversari de la seva tràgica mort

Empremtes barcelonines.

El Palau de la Música va acollir el concert de Baker el 5 de novembre del 1981 dins del Festival de Jazz, acompanyat per Jean Louis Rafenfort, contrabaix, i Philippe Chaterine, guitarra; a dalt, una entrada del seu últim concert barceloní

Sonrisas y (sobre todo) lágrimas

TIERRA DE NADIE

EDUARDO RIESTRA

En 1924, un año después del pronunciamiento militar que instauró su dictadura, Primo de Rivera promulgó una serie de decretos prohibiendo el uso público y la enseñanza de la lengua catalana. En aquella ocasión, el Ateneo de Madrid, a instancias de José Ortega y Gasset, encargó a Pedro Sainz Rodríguez la redacción de un manifiesto protestando por esas medidas. Firmaban el papel, junto a ellos dos, Gregorio Marañón, Fernando de los Ríos, Azorín, Ramón Gómez de la Serna, Federico García Lorca, Azaña, Sánchez Albornoz, Pérez de Ayala, el marqués de Lozoya, y hasta ciento diecisiete intelectuales españoles de todas las tendencias políticas (muchos de los cuales luego se enfrentarían en la famosa y sangrienta Guerra Civil). El documento se publicó en *La Vanguardia* el 22 de marzo. Pues bien, los días 23 y 24 de marzo de 1930, apenas una semana después de la muerte en París del dictador, los intelectuales y el pueblo de Cataluña agradecieron en Barcelona el gesto de los castellanos agasajándolos. Entre los anfitriones se encuentran Pompeu Fabra, Gaziol, Pi i Sunyer, Rafael Campalans, Joan Esterlich, Gustau Gili, Carles Riba, y las multitudes. Durante esos dos días hay abrazos y vítores, banquetes y recepciones, y hasta un concierto del Orfeó Català. Cuatro años después, el 6 de octubre 1934, Companys declaró la independencia de Cataluña y al día siguiente el general catalán Domingo Batet, siguiendo instrucciones de Lerroux, abortó la proclamación con un saldo de cuarenta y ocho muertos.

12 Mayo, 2018

© Gregor Hohenberg

Jonas KAUFMANN

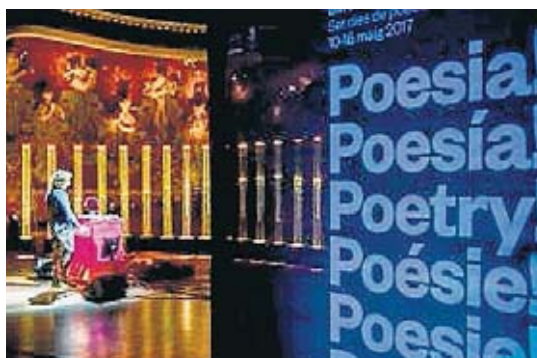
Patrocinat per: **ROLEX**

28 de juliol · 22h · Auditori Parc del Castell

**TORNA A PERALADA
EL TENOR DEL
MOMENT AMB EL SEU
MILLOR REPERTORI**

El rei dels tenors torna a Peralada amb repertori francès i wagnerià. El Festival es nodreix de les millors veus i en aquesta edició torna a comptar amb el més gran: Jonas Kaufmann. La corda de tenor enganxa i cada època té el seu mite tenoril; sens dubte el de l'actualitat és el cantant bavarès, que reuneix totes les qualitats per merèixer aquesta categoria. Encara ressona l'èxit de fa pocs mesos en el seu debut al Liceu barceloní com Andrea Chénier i en el recital ofert al febrer al costat de la seva compatriota Diana Damrau al Palau de la Música Catalana. Des de llavors Kaufmann no ha parat de cantar per tot el món, com és habitual a la seva trepidant agenda, i ara torna a l'Empordà per a delit de tothom, especialment per als molts seguidors del cantant que es desplaçaran fins a Peralada per a escoltar-lo. Kaufmann és un savi, dels pocs que aconsegueix aplaudiments gairebé sense emetre un so, i això és perquè coneix bé el que el públic anhela

i ell, generós i ple de talent, ho dóna tot; per això les seves actuacions són sempre sinònim de gran esdeveniment. El públic de Peralada podrà tornar a gaudir de la seva veu varonil, de tenor *spinto* de raça, fosca i apassionada, aquesta vegada al costat de l'Orquestra Titular del Teatro Real de Madrid –dirigida per Jochen Rieder– en un programa que inclou les àries d'òpera que l'han fet famós, les que tots esperem, fent gala d'aquesta proximitat i esplendidesa que el caracteritzen. Un «must» de l'estiu.

BARCELONA, PLENA DE POESIA

La Setmana de la Poesia té un públic fidel, tant entre els que en llegeixen -o n' escolten- habitualment com els que ho fan ocasionalment. Per a ells s'han programat un munt d'activitats ben diverses, que van començar ahir, dijous, amb el lliurament del Premi Jocs Florals, i finalitzaran el 16 de maig amb el XXXIV Festival Internacional de Poesia al Palau de la Música Catalana.

'BARCELONA POESIA'. DEL 10 AL 16 DE MAIG.
DIVERSOS ESPAIS

